

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

Nyomda és kiadóhivatal

Brassó, Kapu-utca 60. szám. — Telefon szám 177.

KLÓFIRKATYESI DIJ:

Helyben háshoz hordva, vagy vidékre postán küldve: **Egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr.**

Egyes szám ára 4 kr., kapható:

a kiadóhivatalban, Gross G. Polánek és Friedmann F. urak üzletében.

Felolós szerkesztő

Dr. Vajna Gábor.

Szerkesztőség: Kapu-u. 60.

Ertekezhetni:

d. e. 8—9 és d. u. 2—4 óráig.

Telefon szám 177.

HIRDETVESI DIJ:

2 hasábos garmond-sor v. annak helye 1-szeri hirdetésnél 12 kr
3 hasábos garmond-sor 8 kr Nagyobb és többször i hirdetésné kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 k bélyeg-díj fizetendő.

Nyilttér sora 15 kr.

Hirdetések és nyilttéri cikkek díja előre fizetendő.

Nemzetiségi politika.

Brassó, márcz. 23.

Egy képviselőházi beszéd és egy névtelen szerzőtől való röpirat a nemzetiségi politikával foglalkozik. Azzal a politikával, melyet Bánffy Dezső báró alapított meg s a melynek folytatása a jelen kormány feladata lesz. Komjáthy Béla hétfői beszéde a parlamentben azt a benyomást teszi, hogy ő, szélsőbali álláspontja daczára, teljesen meg volt elégedve a Bánffy nemzetiségi politikájával s e körülménnyel iparkodik fedezni a béketárgyalásoktól való rendszeres huzódózását is. Komjáthy Bélának ép úgy, mint bizonyára sok másnak is, az a vezérideája, hogy legelőbb idehaza legyen a nemzet erős, egységes, tekintélyes, azután könnyen lehet az egyébként akadályokat elhárítani a nemzeti fejlődés utjából, míg a jelenleg uralkodó felfogás szerint, a nemzetnek előbb a külső nehézségeken kell tullesnie, azután jöhet a nemzeti épület építése idebenn. Nyilvánvaló, hogy mind a két gondolat magasztos, célravezető, hazafias. Komjáthy beszédének még az a határozott jellege is megvan, hogy a nemzetiségi politikát mint elodázhatatlan feladatot állítja ide s ennek érdekében semmi áldozattól sem tudna visszariadni. A bennünket közelebről érdeklő s véleményünkkel sok tekintetben összevágó beszédből lapunk más helyén közlünk részleteket.

Nem kevésbbé fontosnak tartja a nemzetiségi politikát az a röpirat, mely Bánffy Dezső nemzetiségi politikája cím alatt a legutóbbi négy esztendő eseményeit rajzolja meg nemzetiségi irányban, védelmezve, dicsérve Bánffy tetterős, elszánt, hazafias munkáját, a minek mi is mindenkor lelkesedéssel tapsoltunk.

A röpirat nemcsak ügyes publicistának, de úgy látszik, egészen kebelbeli embernek a műve, a kinek alkalma lehetett Bánffyval együtt dolgozni s intenczióit teljesen megismerni. Valami szép és harmonikus az a kép, a mit a volt miniszterelnök nemzetiségi

politikájáról ad ez a röpirat. A történelmi igazság s egy méltatlanul támadott kormányférfiu kedvéért olyan kérdéseket is megvilágít, melyek már természetükénél fogva sem valók a nyilvánosság elé, de a melyek előadása miatt még sem tudunk haragudni, sőt jól esik e sorokban igazolását látnunk annak a ragaszkodásnak, melylyel Bánffy báró törekvései iránt mindenkor viseltettünk.

A röpirat, melyből szintén fogunk mutatványokat közölni, részletesen elmondja, mit tett Bánffy a lemult négy évben a magyar nemzeti állam fölépítése s a nemzetiségi izgatások fékentartása végett. Elmondja, miként buktatta meg Bánffy Kálnokyt, nem a nunciusz okából, hanem mert nem tudott érvényt szerezni a magyar állam jogainak Romániában; miként nyerte meg Goluchovszkyt ugyanannak a törekvésnek, a mitől Kálnoky magyargyűlölő lelke irtózott; miként mozdította elő királyunk sinájai s Károly király budapesti látogatását; miként eszközölt ki rendjelet az oláhoktól gyűlölt Jeszenszky számára a román királytól; mint oszlatta szét az oláh diákok budapesti klubját, mint záratta ki Bolcast Nagyváradról, mint vizsgáltatta meg a brassói gör. kel. főgymnasium pénzügyeit, mint terjesztette ki figyelmét a nemzetiségi kérdés minden részletére, mint tudott és tudakolt ő mindent egymaga, a mi csak erre az ügyre vonatkozott. S a vége az a röpiratnak, hogy ezután nem úgy lesz, mint Bánffy alatt; a hamu alatt lappangó parázs nem fog elaludni, s majd egyszerre csak feljajdulunk, a láng már a szemünkbe is csapott.

Ez a kép mindenestre sötét, bizonyára tulzott is, de nem minden igazság nélkül való. A nemzetiségi kérdés megoldását mi is elsőrendű kérdésnek tartjuk, a veszedelmek nagyságát elhisszük, de viszont arról is megvagyunk győződve, hogy a Széll Kálmán kormánya is meg fogja védeni a magyar államiságot s tekintélyt biztosítani a nemzeti állam eszméjének.

Belföld.

Brassó, márcz. 23.

A király április 18-án Budapestre érkezik. Egy hétig marad ott s azután ismét visszatér Bécsbe.

Fülöp orleansi herczeg feleségével együtt szigoru inkognitóban Fiuméba érkezett. Megérkezésük után azonnal a főherczegi villába mentek, hogy üdvözöljék József főherczeget.

Az új műegyetemi épület céljaira a Lágymányoson fekvő Zsolnay-téle telket szemelték ki.

A kassai új nemzeti színháznak ünnepélyes megnyitása október havában lesz. Az új színház már teljesen kész s most már csak a belső munkálatokon dolgoznak.

Az újvidéki gör. kel. püspökséget a karlóczai gör. kel. püspök választó-zsinat ápr. 6-án fogja betölteni.

Muzsik József és társainak sokat emlegetett felségsértési ügyével foglalkozott kedden a kir. Kuria, a mely úgy a törvényszék, mint az ítélőtábla ítéletét helybenhagyta. A három napszamos Muzsik József, Hartmann Lajos és Kovács Gyula. Az előbbi 3 évi, a két utóbbit két-két évi fegyházra ítéltetett. A kuria 7-7 hónapot kitöltöttnek vett.

A hadügyi kormány jövő évi költségvetése a katonák vacsorájának javítására legényenkint és öt naponkint egy krajczárnyi többkiadást fog előirányozni.

Biharmegye legutóbbi közgyűlésén, a melyen a Széll kormányt üdvözölték, körülbelül háromszáz bizottsági tag megbetegedett. A bajt a nem régen hozott önemésztő rendszerű kályhák idézték elő, a melyek rosszul szeleltek, a széngáz betódult a terembe s a jelenvoltak széngázmérgezést kaptak.

Külföld.

Brassó, márcz. 23.

A pápára vonatkozó riasztó hírekből egy szó sem igaz. Gyógyulása normális lefolyásu.

Szerbiában a kormányhoz közel álló körökben részleges kormányválságot helyeznek kilátásba.

Don Carlos spanyol trónkövetelő legközelebbi manesztumában bizonyos tekintetben fölvilágosítást fog adni szándékairól.

A bukaresti és jászvásári egyetemek hallgatói sztrájkolnak, mert a szenátus az ujonczozási törvény megváltoztatását határozta el.

A Rómába április 4-dikére összehívott nagy nemzetközi sajtó-kongresszus nagyon kétségessé vált és úgy lehet teljesen elejtik, a mely esetben persze később fogják újra összehívni. A felmerült nehézségek főoka az, hogy a radikális olasz sajtó többnyire olyan delegátusokat választott be a kongresszusba, a kiket a milánói zavargások alkalmával megrendszabályoztak.

A kóburgi trónöröklés ügye miatt Nizában Viktoria angol királyné elnöklete alatt értekezlet volt s abban állapodtak meg, hogy a Connaught herceg, Arthur fia javára lemondott az öröklési jogról.

A legközelebbi konklavét okvetlenül Rómában fogják megtartani és XIII. Leó pápa utóda olasz lesz. A pápaságra három jelöltet emlegetnek.

Komjáthy Béla beszéde.

Brassó, márcz. 23.

Komjáthy Béla a parlament mult hetfői ülésén a következőket mondta a nemzeti ségi kérdéssről:

Szent István birodalmában 17 millió 464.000 meghaladó lakosai közül csak 43 százalék magyar. A szűkebb Magyarország 15,133.494 lakosából csak 48 százalék magyar, az oláh 17 százalékot, a tót 12 százalékot, a német 13 százalékot foglal el. És nekünk nincs mire támaszkodnunk széles e világon. (Ugy van! a szélső baloldalon.) A nemzetségek pedig összeköttetésben vannak azokkal, kiktől a támogatást várják. Ott vannak az oláhok összeköttetésben egy szomszéd hatalommal; ott vannak a németek, a kiknek törekvéseit poussirozzák a nagyvilágon szét szórt németek tömege és esetleg maga a német birodalom is. Ott vannak a szerbek, a kik Szerbiából és ott a horvátok, a kik Horvátországból kapják az impulzust. És azok az egyes nemzetségeket támogatva az összes nemzetségek törekvését támogatják, mert azok egy dologban egyek: hogy a magyar fajnak ellentállási képességét akarják megtörni.

Sajátságos, hogy mostanában kizárólag csak a román mozgalom volt az, a mely bennünket megdöbentett, a mi talán abban leli magyarázatát, hogy az volt a legagresszivebb, a mi természetes, mert a románok már nagy tömegüknél fogva—harmadfélmillió lévén—súlyuk jelentékenyebb. De volt annak igen sok más oka is, hogy ily agresszive léptek fel; az, hogy a magyar nemzetnek kevés vagy semmi érdeke sincs saját nemzetsége iránt, ok volt a felettünk álló hatalomnak titkos támogatása. Az oláhokkal rokon népeknek támogatása és tényleg az oláh nemzetben meglévő és napnap után gyarapodó intellektuális erő. Ezeknek az okoknak és illetve a bennök rejlő negatív és pozitív hatalomnak ellensúlyozása az, a mit a magyar nemzeti politikának elérni és megvalogatni kell. Kötelességünk, hogy a társadalmat felrázzuk, hogy mindig éber legyen. Törvényeket kell, hogy alkossunk a magyar faj érdekében és, hogy mindent megtegyünk a nemzeti önérték és áldozatkészség feltámasztására. Igyekeznünk kell a hazánkon kívül levő befolyásokat is paralizálni. Ha az oláhok részéről létező fenyegető veszélyvel szemben védekezni akarunk, de nagyban és és egészben ismernünk kell e kérdésnek történetét. Csak a legközelebbi időre tér vissza és emlékezteti a kormányt és a képviselőházat a memorandumper idejében történetekre. Akkor a nélkül, hogy a magyar hatóságok

tudomással bírtak volna arról, 10.000-ével mentek az emberek Kolozsvár térségére, hogy követeléseiknek, állásfoglalásuknak erőt adjanak.

A templomokban a titkos összejövetelek napirenden voltak, a hol fegyvert kovácsoltak a magyar ellen. Nagyon sok magyar család kénytelen volt a vidékről a városba költözni, mert féltek, hogy az 1848-iki események ismét be fognak következni.

A helyzet azóta egy kissé megváltozott, behatással volt erre bizonyára az, hogy a memorandum-perben az illetőket elítélték, továbbá az, hogy a külügyi kormány azután egyszer valahára mégis tett valamit. Ez megkövetelte itt benn a románokat és elvágta bizonyos részben jókedvüket odakünn, hogy az itteni dolgokat erősíteni igyekezzenek. *De elősegítette azt a volt kormány is némely intézkedése.* Nagyon helyes volt az utlevek megtagadása, az utnak elvágása az agitátorok bejövetele előtt, továbbá az, hogy a mult kormány a faji alapon való szervezkedést megtiltotta, a román nemzeti komitét felosziatta és mindazokat, a kik az e fajta törekvésekben résztvettek, mint bűnösöket szabadságvesztésre ítélte. Ezek a dolgok egy kis csendet hoztak be, de azért ne higyjik, hogy a baj elmúlt, a vész kisebb lett, mert azért más törekvések titokban mennek tovább. Tudja azt, hogy a pénzüzetek által milyen hatalmat vettek a románok kezükbe. Ott van az Albina, mely az ő pénzhatalmával igyekszik a középosztályt megteremteni.

Az Albina egy esztendőn 20 ezer frtot költött konviktusok felállítására, a hol természetesen gyermek korától kezdik nevelni a mi ellenségeinket. Az a kis csend, a mi itt bekövetkezett, nem állandó. A parázs ég a hamu alatt. Egy alkalom kell, az egész lángot fog kapni. Ennek egyik legnagyobb bizonyítéka, ha a legközelebb történeteket látjuk. Itt van a Bolcas Lucian-téle eset. Ez alkalmából Bukarestben már megint emlegetik a liga feltámasztását, sőt a napokban a liga hölgyválasztmánya restaurálta magát. A bukaresti lapok hangot adnak arra nézve, hogy az oláhok passivitását meg kell szüntetni, és titkos román komitét felélesztéséről beszélnek. E lapok erősen agitálnak.

Itt van más oldalról a tót mozgalom. Ennek is meg van a maga multja. Ez ellen is bizonyos szempontból, ha védekezni akarunk, ismernünk kell a multak történetét. E század elején alkották meg Safarik és Kollár a panszlávizmust a magyarság ellen, mely ma is küzd itt e hazában a magyar állam és a magyar faj ellen. A 70-es évek végén vagy a 80-as évek elején, mikor az a szlavofil konferencia volt Moszkvában, a mi szlávjaink már oly erősek voltak, hogy el mertek oda menni, a hol a magyar állam és faj ellen nyíltan küzdöttek. Legújában támadt a panszlavizmus mellett egy másik ellenség: a panrussizmus; és a csehek agitációjára létre jött a cseh-tót egység. Itt van tehát Magyarországon a panrussizmus, mely Turócz-Szent-Mártonban székel és ott van a cseh-tót egység, mely Liptó-Szent-Miklóson kovácsolja a teyvereket ellenünk. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Két különböző oldalról támadják ők Magyarországot, de azért egyben tökéletesen egyek: a magyar faj elleni gyűlöletben. Itt is pénzüzetek működnek arra nézve, hogy vezetőket teremtsenek a tót népnek. Stipendiumokat teremtenek tót ifjak számára és Morva- és Csehországba küldik az ifjakat azért, hogy ott kiművelődve, midőn vissza-

térnek, idebenn sikerrel agitálhassanak min vezetőök a magyar nemzet ellen.

Hogy mennyire gyöngék, sőt gyávák vagyunk ebben a tekintetben, ennek nemcsak az a bizonyítéka, hogy a Felvidéken a tót nyelv-határ mindinkább terjed; hogy nemcsak egyes községekben, hol még hajanában édes hazánknak édes nyelvén hirdették a református vallást, ma már mind tótok vannak, hanem itt a magyar Alföldön, Magyarországon kellő közepén, Békés-Csabán, Gyulán, Csabán, Tót-Komlóson, Szarvason a lakosság többsége nem tud assimilálódni a magyar nemzettel, hanem még mindig ellenségeink és ezt mi türjük, pedig látjuk és tudjuk. (Igaz! a szélső baloldalon.) Ott van még, a miről soha sem hallottunk, a bunyevác-kérdés. Mindenki ismeri a szántovai esetet. Nagyon jól tudja mindenki, hogy az nem vallási, hanem faji mozgalom ellenünk a magyar állam és faj ellen. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon) Magyarországon van egy nemzetség, a svábok, mind magyaroknak vallották magukat, a magyar állameszme odaadó hivei voltak. Az «Altdeutscher Verband», melynek törekvése, hogy a német birodalomon kívül élő németség önértékét éberletben tartsa, röpiratokkal árasztja el a haza német vidékeit. A «Magyarische Obrigkeit» című röpirat hatását már észlelnünk lehet, mert ma a németség is kezd mozogni. Ugyanabból a forrásból, melyből a zöldsászok meritik az erőt, indult meg itt a mozgalom. A zöldsászok már iskoláik által lementek Fehértemplomig, Pancsováig, Verseczig. Ha tovább is hallgatni fogunk és gyávák leszünk, a bánati svábok közt újabb hódítást fog elérni ez a mozgalom és újabb ellenségek támadnak bennök a magyar nemzet ellen. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Nézzük Horvátország és Fiume magatartását. Ne hunyjunk szemet azon nagy álmok előtt, melyek Montenegróban kelnek, de a melyek számai a magyar birodalom közepéig eljutnak. A kormánynak nemzeti politikát kell üzni. Ennek a magyar nemzeti politikának legyen alapja mindenkinek igazságot szolgáltatni és helyes intézkedésekkel, a jogosult igények kielégítésével megértetni az idegen ajkuakkal, hogy bizony édes anya ez a magyar haza, mely mindenkinek békét ad, mindenkinek segítségére siet, de boszuálló, ha faji jellegét, a magyar állameszmét megsemmisíteni akarják. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Socializmus.

Brassó, márcz. 23.

(Dsk.) Senki sem lehet kétségben az iránt, hogy azok a hatalmas mozgalmak, melyek sociális téren Nyugat-Európa legnagyobb részében különböző jelenségek képében felütöttek fejüket, nagy társadalmi átalakulásoknak képezik kezdőpontját? E mozgalmakban a már régóta lappangó és a kitörésre csak az alkalmas pillanatot leső sociális forradalom vetette előre árnyékát.

A napról-napra szaporodó jelenségek kétségtelenné teszik a munkás mozgalmaknak nagy jelentőségét, melyekkel az európai államok törvényhozásainak és kormányainak előbb-utóbb le kell számolni. Az a körülmény, hogy e jelenségek nem szorítkoznak csak egy elszigetelt területre, hanem majd itt, majd ott tűnnek fel, jele annak, hogy Európaszerte szönyegre került a munkás kérdés rendezésének szüksége.

Most már a munkás mozgalmakban Nyugat-Európa nem egyes kivételes jelenségekkel áll szemben, hanem egy állandóan felszínre lépő és megoldásra várakozó kérdéssel szemben.

Mindenki érzi, hogy itt okvetlenül kell valamit tenni, de senki sem tudja, hogy e kérdésben mi a helyes út és mód. Daczára annak, hogy a fel-feltűnő mozgalmak színterei közt nincs meg a területi összefüggés, de azok keletkezése közös okokra és forrásokra vezethető vissza. E mozgalmaknak nyíltan bevallott célja a munkások anyagi helyzetének javítása, a munkaidő leszállítása és a munkabér felemelése által. Tehát nem egyéb, mint annak a százados harcznak folytatása, mely a tőke és munka között oly régóta folyik.

Nehezen megoldható és mélyreható problémák vannak e küzdelemmel szoros kapcsolatban s annak miként való eldőlésétől fog függeni, hogy a munka és a tőke közötti harc még élesebb jelleget öltson magára vagy sem; e küzdelem kimenetele lesz határozó a társadalomnak oly sok oldalról hangoztatott új szervezete tekintetében. A társadalom új szervezete természetesen maga után fogja vonni a különböző társadalmi osztályok helyzetének megállapítását, az államnak viszonyát a társadalomhoz és szabatosan meg fogja állapítani azokat a kötelességeket is, melyekkel az állam a társadalomnak tartozik.

A ki tehát a szociális mozgalmakról tiszta és világos képet akar alkotni magának, annak nem az egyes jelenségeket elkülönítve kell szemlélni, hanem mindezen kérdéseket és a különböző helyeken előforduló tüneteket összeségükben és egymásra való kölcsönhatásukban kell mérlegelnie.

Nagy veszély fenyegeti az európai államok társadalmi rendjét: a szociális forradalom, mely ma még törvényes eszközökkel dolgozik ugyan, de folyton aggódunk kell a miatt, hogy mit hoz a holnap. A tűz és dynamit nem azonos fogalom ugyan a szociális forradalommal, hanem ennek csak legvégső fegyvere, de aggodalommal tölt el annak gondolata, hogy nincs semmi biztosíték arra nézve, hogy nem fog-e a szocializmus ezekhez a veszélyes fegyverekhez nyulni különösen akkor, ha az államhatalom conservatív hajlamainál fogva a munkásokkal szemben a munkaadókat fogja védelmébe venni. Hiszen a nagy francia forradalom is törvényes eszközökkel vette kezdetét és annak csak későbbi folyama alatt hatalmasodtak el az emberi vad szenvedélyek és szedték áldozataikat a barricade-ok és guillotine.

Hogy a munkások ma még törvényes eszközökkel dolgoznak és megengedett formában terjesztik elő követeléseiket, semmi biztosítékot sem nyújt az iránt, hogy ezt a mérsékletet jövőre nézve is meg fogják tartani és nem engedik magukat a szenvedélyek által elvakítatva, törvénytelen térre ragadtatni és meg nem engedett eszközökhöz nyulni.

Ugy látszik, hogy az államférfiak okulnak a multak tapasztalatain. A forradalmi mozgalmaknak kezdetben bátortalan fellépését nem tekintik úgy, mint gyöngeségüknek jelét. Hazánkban is történtek ugyan kezdeményező lépések a szocialistörvényalkotás terén, de e tekintetben a vezérszerepet kétségen kívül Németország viszi, melynek törvényhozása már évekkkel ezelőtt megalkotta a munkások betegápolásáról, valamint balesetek elleni, továbbá az aggkor és munkaképtelenség eseteire való biztosításáról szóló törvényeket.

Nem hisszük, hogy az eddig megalkotott szociális törvények képesek legyenek a szocialdemokraták kezeiből a küzdő fegyvert letétetni, mert hiszen nem ők voltak azok, kik e törvényeket megszavazták; és nem hisszük, hogy szigorubb rendőri intézkedések foganatosítása képes volna a szocialistákat megrettenteni, mert az üldözés csak erőt és kitartást kölcsönöz az üldözötteknek, de az kétségtelen, hogy a kezdeményező lépések már megtették a szociális kérdéseknek törvényhozási uton leendő szabályozására oly irányban, hogy a tőke korlátlan hatalmát megtörje és igazságosabban szabályozza azt, hogy mennyi jusson kinek-kinek a munka terhéből és a fogyasztás élvezetéből s a nagy tömeget a sokkal kisebb számú kiváltságossal szemben legalább az éhenhalástól megmentsse.

A most uralkodó szociális kérdések megoldását ideig óráig talán el lehet odázni, de véglegesen sutba dobni nem lehet, mert e kérdések hasonlítanak Anteushoz, kit valahányszor a földhöz vágta, mindannyiszor erőteljesebben pattant fel a földről. A szociális kérdésekkel kapcsolatban mutatkozó jelenségek pedig mindmégannyi intő szavak, a melyekben a korszellem és a történelem szelleme beszél hozzánk és csak balga lehet az, ki ez intő szavakat figyelme egyáltalán nem akarja méltatni.

Ez intő szózat bizonyára meghallgatásra lel a béke kormányánál is.

HIREK.

Brassó, márcz. 23.

Zöldszász szemérmetlenkedés. Ezen cím alatt a «Magyar Hirlap» ma érkezett száma a következőket írja: «A zöld szászok brassói lapocskája, a «Kronstädter Zeitung» egyik utóbbi számában újra egyszer egy kis szemérmetlenkedésre adja magát, melyet csak fonák voltánál fogva tartunk érdemesnek a felemlítésre. A kis zöldszász Don Quijotának a Münchenben élő magyarok egyesületi lapja került a kezébe és ki hinné: — e Magyarországon német nyelven megjelenő ujság tájtékozó dühvel konstatálja, hogy a müncheni magyarok lapja — magyar nyelven jelenik meg. Az elmezavarodott határszéli organum nem véve észre dühöngése komikus voltát, a nagy Németországot az elmagyarosodástól félti és szent borzalommal panasolja fel, hogy a müncheni magyar közlöny arra szólítja fel honfitársait, hogy a kávéházakban mindig kérjék a «Magyar Hirlap»-ot és «Borsszem Jankót.» Nem foglalkozunk tovább a kis zöldszász lap főmedvényével, a melyen csodálkozni sem lehet, miután tudvalevőleg a legapróbb lények a legkonfidensebbek.»

Fizetéseképtelenség. A bécsi «Creditoren-Verein» jelentése szerint a brassói Thies, Seidel és Teutsch cég fizetéseképtelenné lett. A nevezetteknek a Ciocorac 6. sz. alatt cukorka-gyárak voltak.

Erdekes végtárgyalás. Ezen cím alatt lapunk 59-ik számában az alábbi hírt közöltük: „Erdekes végtárgyalás lesz márczius 21-én Budapesten a kir. törvényszék büntető osztályánál és pedig két rendbeli rágalmas vétségével vádolt és vizsgálati fogságban lévő Capatzina Demeter brassói lakos ellen. A sértettek Popu József kuriai bírósági és Voina Vasile brassói esperes. Brassóból 10 tanu van megidézve, ezek között Skita M. kir. járásbíró, Demian S. Reich Á. Sorescu O. ügyvédek és Fogarasról Dr. Sierban M.

ügyvéd, országgyűlési képviselő. Capatzina D. elvesztett egy pert veje Voina Vasile ellen és ekkor azzal vádolta Popu kir. curiai bírót, hogy magát Voina által pénzzel megvesztegette. Capatzina panasza mint alaptalan elvetetett és most ő jutott a vádlottak padjára.“ — A mint értesülünk, a kedden megtartott végtárgyalás alkalmával, vádlott Capatzina Demeter két rendbeli rágalmas vétsége miatt a budapesti kir. törvényszék négy hónapi fogságra ítélte el, beszámítva a vizsgálati fogságot. Az ítélet jogerős.

Magyar-román vasuti csatlakozás. A gyimes-palánkai új román vasuti csatlakozás április hó első napjaiban megnyílik. A vám szolgálattal román részről Palánka, magyar részről pedig Csik-Gyimes állomáson fogják ellátni, közös határállomás tehát nem lesz.

Kinematograph. A mozgó fényképek bemutatója, Zlinszky András, ma este az „Orient“ szálloda nagytermében külön uri estélyt rendez, a mely alkalmával a rendes mozgó fényképek bemutatása után külön párisi mozgó pikáns képek bemutatására.

Kiskereskedő nem tartozik könyveket vezetni. A kereskedelmi törvény 5. § a kimondja ugyan ezt a határozatot, közelebb azonban kérdés merült föl aziránt, hogy vajon az a kereskedő, kinek hitele a kisipar körét nem lépi át, akkor sem köteles-e rendes könyveket vezetni, ha cégét bejegyeztette. Egy ilyen kiskereskedő állott ugyanis vétkes bukás vétségével vádolva az egri törvényszék előtt. A vád arra volt alapítva, hogy az illető, noha cége be van jegyezve, nem vezetett rendes könyveket. A törvényszék azonban s a budapesti Itélőtábla is fölmentő ítéletet hozott és pedig azért, mert vádlott üzlete a kisipar körét nem haladta meg, minélfogva reá a könyvek kezelésére vonatkozó törvényes rendelkezések nem alkalmazhatók, bárha cégét bejegyeztette is amit tenni szintén nem lett volna köteles.

A vasuti dijszabás tanítása. Wlassics Gyula vallás és közoktatási miniszter a vasuti dijszabás tanításának gyakorlati fontosságát átértve, elrendelte, hogy azt mint rendkívüli tantárgyat heti egy órán át az összes kereskedelmi iskolákban tanítsák.

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neukirchen (Alsó-Ausztria). Az anti-rheumatikus és antiarthritisch vértisztító thea feltalálójának. Vértisztító köszvény és reumatismusi

Midőn itten nyilvánosságra lépek, teszem ezt azért mivel első sorban kötelességemnek tartom Wilhelm neukircheneri gyógyszerész urnak, szívélyes köszönetemet nyilvánítani, azon jó szolgálatokért, melyet vértisztító-theája fájdalmas rheumám ellen tett, és így másoknak is, kik ezen borzalmas betegségbe esnek, ezen kitűnő theára figyelmüket felhívjam. Nem vagyok képes azon gyötrelmes fájdalmakat mit 3 éven át minden időváltozásnál tagjaimban éreztem leírni és a melyektől sem gyógyító szerek, sem a Bécs melletti badeni kénfürdők használata megszabadítani nem tudott. Álmátlanul fetrengtem éjeleken át ágyamban, étvágyam fogyatékosága folytán kinézésem szemléltetésem rosszabbult és testi erőm megfogyott.

Fentnevezet theának 4 heti használata nem csak fájdalmaitól szabadított meg, hanem testi állapotom is lényegesen javult. Hat hete, hogy nem használtam már és fájdalmaim nem ismétlődtek.

Erősen meg vagyok győződve arról, hogy mindenki ki ily betegségben szenved, ezen thea használata után Wilhelm Ferencz urat, — mint én áldani fogják. Gyógyszertárakban kapható.

Kitűnő tisztelettel

Butschin-Sterlitz grófné,
ezredes neje,

Főraktár Brassóban: Jekelius Ferdinand gyógyszerésztárában.

Egy provizor

néhány száz forint biztosítékkal felvétetik.
Czím a kiadóhivatalban.

Csinosan butorozott

szobát lehetőleg zongora használhatásával április 1-ére keres tisztaságot és csendet különösen szerető hivatalnok: Szíves leveleket az ár megjelölésével „Zongora” czimre a kiadóba kérek.

172 (1-2)

Egy még jó karban levő

malom berendezés

jutányos áron eladó. Értekezhetni a Fehér ló szállodában pályaudvar.

4616/899. szám.

Hirdetmény.

A városi erdőkertekben következő növények kerülnek eladásra:

A. Tömösi pagony.

- a.) a felső erdőkertből (loco növényiskola)
250 db.	5 éves luc-fenyő	100 db.ként 2 frtért,	db.ként 3 krért
160 „	5 éves vörös-fenyő „	„ „ „	5 „
350 „	5 „ neymont „	„ „ „	8 „
10000 „	2 „ „ 1000 20 frt,	100 db.ként 2 50 frt „	3 „
148 „	5 „ douglas-jegenye-fenyő	db.ként 10 „	„
40 „	5 „ jegenye-fenyő „	„ „ „	3 „
- b.) az alsó erdőkertből (loco növényiskola)
3650 „	4 éves neymont-fenyő,	ezrenként 30 frt.	100 db.ként 4 frt. db.-ként 5 krért.
200 „	3 éves cirbolya-fenyő	ezrenként 4 frt	100 db. ként 60 kr. db.-ként 1 krért.
1300 „	6 éves cirbolya-fenyő	ezrenként 8 frt,	100 db.-ként 1 frt 20 kr. db.-ként 2 krért.
400 „	4 éves vörös tölgy	100 db.-ként 2 frt,	db.-ként 3 krért.
250 „	6 éves vörös tölgy	100 db.-ként 3 frt,	db.-ként 4 krért.
3200 „	4 éves köz. körisfa	ezrenként 8 frt,	100 db.-ként 1 frt, db.-ként 2 krért.
50 „	7 éves köz. körisfa,	db.-ként 4 krért.	

B. Krizbai pagony.

- a.) a nyirkertből.
park-ültetmé-nyékre	300 drb.	erdei-fenyő	50 cm. magasságig	db-ként 10 krért	a kiemelés és elszállítási tásról a vevő gondoskodik.
	100 „	„	1 mt.	„ 15 „	
	100 „	„	1.50 mt.	„ 25 „	
- b.) a Kiemelés és elszállításért Krizbától Brassóig 2 frt 50 kr.-al több.
6000 db.	4 éves tölgy-növények	ezrenként 8 frtért
2300 db.	luc-fenyő	ezrenként 4 frtért.
50 db.	5 éves vörös-fenyő	darabonként 2 krért.
- c.) Vledényi kertből (helyben)
helyben	10,000 db.	4 éves luc fenyő	ezrenként 4 frtért.
Brassóban ezrenként	1000 „	„ „ jegenye-fenyő	dbként 1 1/2 krért.
3 frt 50 kr.-al több.	20,000 „	„ „ erdei-fenyő	ezrenként 5 frt db. 1 krért
	1500 db.	4 éves vörös fenyő	ezrenként 8 frt db. 2 krért.

d.) Az apácza kertből.

dtto } 1000 drb 4 éves tölgy ezrenként 8 frtért.
3 frttal több!

C. Ó-Sáncz Zajzoni pagony.

- a.) az ó-sánczi erdőkertből (loco növényiskola)
60 db.	4 éves luc-fenyő (30—40 cm. magas)	darabonként 2 kr.
850 „	„ „ douglas-fenyő (15—20 cm. magas)	db.-ként 6 kr., 100 db.-ként 8 frtért.
2500 „	4—5 éves erdei fenyő (40—60 cm. magas)	ezrenként 12 frt, 100 db.-ként 2 frt, db.-ként 3 krért.

D. Zernest Törtcsvári pagony.

(a különféle kertekből)

- 150,000 db. 3 éves iskolán kívüli erdei-fenyő, ezrenként 2 frt (helyben) (8—8 50 frt loco zernesti pályaudvar 15,000 darabért. Az erdőből csakis erdei-fenyők adhatók el korlátolt mennyiségben a városi pagonyban az előbbi árak szerint. Venni szándékozók szíveskedjenek az illető pagonykezelőségekhez, illetve a városi erdészeti hivatalhoz fordulni és a kimutatott árakat a városi pagonyokra nézve a városi adóhivatalba a többi pagonyokra nézve pedig a pagonypénztárakba befizetni. Brassó, 1899. évi márczius hó 17-én.

A városi tanács.

Hirdetmény.

Az alóirt városi kapitányság részéről a marháknak a belvároson át való hajtására nézve a következő ideiglenes határozmányok léptetnek életbe.

1. A marhahajtás csakis a fekete-utcza, vár-utcza és árvaház-utczán át történhetik.

2. Nagyobb állatok kettenként összekötve hajtandók és ha csak egy darab vitetik, akkor a kantáron vagy kötélén vezetendő.

3. Minden marhahajtás megfelelő számú őr kísérete mellett eszközendő.

Ezen határozmányok átlépése 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, ennek behajthatatlansága esetében megfelelő elzárással büntetetik.

Brassó. 1899. évi márczius 9-én.

A városkapitányság.

Szám 9960/898. tkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy a Dresdner Gasmotoren Fabrik és N.-Szabeni ált. tak. pénztár végrehajthatónak Gregorius Frigyes és neje végrehajtást szenvedő elleni 1200 és 1250 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a fogarasi kir. járásbiróság területén levő Fogaras községben fekvő a fogarasi 1435 tjkvben A + 1. rendsz. 611—613 számú ingatlanra az árverést 678 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan 1899. évi április hó 15-ik napján d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól, is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 67 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemb. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogarás, 1899. évi febr. hó 11-én.

A kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

Schupiter
kir. albiró.

174 (1—1)

Háziasszonyok

próbálják a

Heyden-vanilliát

mindig egyenlő súlyú táblácskákban és hasonlóan kiadó, az összes fűszer legnemesebbje, olcsóbb, finomabb, egészségesebb és a használatban kényelmesebb, mint a Schoten-vanillia.

1 boríték 5 táblácskát tartalmazva csak 10 krajczár.

Kapható minden csemege-, fűszerkereskedésben és drogueriában.

Nagybani raktár;

WALTER és DUMMEL-nél.

Budapest, Alkotmány-utcza 29.

170 (1-6)

Legtökéletesebb arcztisztító és szépítő szer:

Akácia arcz-crème 1 frt.

Akácia szappan 50 kr.

Évtizedek óta nagy sikerrel használtatik csúsz s kőszvény ellen a

REPARATOR

A Szt.-Rókus kórházban 136 eset közül 129 esetben teljes gyógyulást idézett Nagy üveg 1 frt, kis üveg 50 kr.

Köhögés és rekedtség ellen

páratlan szer a rendkívül kellemes ízű és teljesen ártalmatlan szerekből, u. m. hársfavirág, hársfaméz és cukorból készült

Hársfaméz-cukorkák,

59 (1 6)

melyeknek doboza 25 kr.

Ezen szerek u'ánzatok ellen törvényesen védve vannak.

Főraktár KRIEGER GYÖRGY

Korona-gyógyszertára, Budapest, VIII, Calvin-tér.

Kaphatók a gyógyszertárakban